

ze hebben geen seconde nagedacht over de vraagjes, en hun redactie.

Want er zijn kerkelijke vergaderingen, waar je alles erdoor kunt jagen als je maar een rapporteur hebt, die vibreren kan met z'n stem. Wee het land, welks „koning“ een kind is.....

De briefschrijver móet al deze dingen gelezen hebben destijds. Overigens, hij weet, hoe de redactie is van de schorsingsgronden, en wat daar verder volgt. Het domme gezet van „niet beloven, niets te leren.....“ etc., is herhaald, en nog eens herhaald.

En sinds laat men Bavinck promoveren, en Gesprekscentrum spelen, en Thijs Booy schrijven, en inzake de ziel (ook een van die punten) een ander volkomen in strijd met de zestien puntjes handelen..... En wie doet nog zijn best, om een begin te maken met wat er staat in Ref. XIV, 219?

De chaos is losgebroken. En Ridderbos (H. N.) durft dan nog zijn straatje en dat van de familie schoon vegen met de insinuaties, dat ondergetekende wantrouwend was, anders had hij wel ja kunnen zeggen..... Alsof een assertorisch oordeel in zijn waarde afhangt van een vertrouwensaanleggenheid aangaande bedoelingen van mensenzietjes..... En van „wantrouwen“ gesproken: ik had in de gaten, dat men ging binden, en kandidaten zou vragen te vertellen wat in strijd was met Greijdanus-Schilder, De Cock (Helenius) en alle anderen.

Kwam dat niet net zo uit? Indien dr. H. N. Ridderbos eindelijk, eindelijk zou gaan inzien, dat die hele binderij aan die zestien zinnetjes en dat malle eisen van niets te leren dat niet helemaal..... enz. toch maar dwaas geweest is, dan moet hij niet over mij klagen, doch over iemand uit zijn familie, die genoeg gewaarschuwd is, en die ik de hand heb toegestoken, ook om hem met de zijnen te redden uit de dreigende chaos.

Maar het moet nu maar eens uit zijn met die afschuwelijke hoogmoed der synodocratie. K. S.

•• „Erkenning?“

Dezelfde briefschrijver als welke in onze ? „Zwügen en ver-zwijgen“ beantwoord werd, heeft nog een vraag. Deze:

„Telkens schrijft U, dat de consequentie van Uw standpunt, dat men naast de zuiverheid vooral ook de wettigheid (der kerk, K.S.) in aanmerking moet nemen, niet is, dat men de doopsbediening van andere kerken niet meer erkent. Nu zal dat ongetwijfeld zo zijn. Maar ik kan niet inzien, hoe daaraan te ontkomen.“

Tot zover vrager.

Me dunkt, hij heeft mijn standpunt niet weergegeven naar toch wel gegeven nauwkeuriger formulering.

Met „de doop van anderen erkennen“ bedoelt schrijver wel: iemand, die elders (onder bepaalde condities) gedoopt is, nog eens weer dopen, als hij overkomt tot de kerk, waar men zelf toe behoort.

Maar niet-overdopen is wat anders dan: de geschiede doop erkennen.

Wat is erkennen? De werking van de doop erkennen? De autoriteit van de dopende instantie erkennen? Men zal zich eerst daarover uit moeten spreken eer men het woord in welbewuste formulering overneemt.

Maar de zaken liggen vrij eenvoudig.

Als iemand tot ons overkomt „van elders“, dan zegt hij: ik ben, hoe dan ook, gekomen tot een geestelijke wasdom, die me ertoe brengt, u te erkennen als de kerk, waar ik wezen mag en moet, zie, hier ben ik, onderzoek me maar naar de vruchten, die mijn levensleiding tot nu toe afwierp.

Gaat men dan zeggen, bij geslaagd onderzoek: goede vriend, het staat best met u, daar niet van, maar u bent gedoopt, één keer, daar en daar, u hebt preken aangehoord, zoveel honderden hier of ginder, u hebt avondmaal gevierd, zoveel tientallen malen rechts dan wel links van ons, nu moet u eerst nog eens alles overdoen, eerst al die preekbeurten inhalen, eerst al die avondmaalsdiensten inhalen, en zo ook eerst nog die doop inhalen?

Welneen. Men zegt: u komt dadelijk aan tafel schikken, bij ons, Zondag in de kerk, hoor, en de volgende maal aan tafel, en verder zal de Geest u leiden.

Evenmin als zoveel preken en avondmaalsdiensten her-

haalt men de doop. Want een preek is een preek. Een avondmaal is ook een preek, met een streep eronder. Een doop is ook een preek, met een streep eronder. Belofte-diploma (we hebben 't uitvoerig tegen dr. J. Hoek betoogd) met een zegel eronder.

Als de kerk die preken of dat avondmaal niet overdoet, ERKENT ze dan daarmee de prekende instantie? Of de avondmaalvierende grootheid? Geen kwestie van. Ze erkent alleen maar, dat het Woord Gods, ook in de doop betekend en verzegeld, in die man wat gedaan heeft. Wat nog elke dag gebeurt, ook in kroegen en op straat. Het zegel is niet onder de „inwendige aanwezige genade“ van de gedoopte gezet. Het zegel is ook niet onder de eigenhandig getekende geloofsbrieven van de dopende „kerk“ gezet. Het zegel is alleen maar onder het diploma gezet, het diploma der belofte Gods. Men kan preken onder een deksel, men kan er ook onder preken-met-een-streep-eronder, d.w.z. dopen. Een falsetstem, of een verkeerde lakel kan een proclamatie van de koningen voorlezen. Maar als iemand onder het balkon stond, eerst rebel was, en toen gehoorzaam werd, dan zegt de koning niet: nu moet eerst die proclamatie nog eens worden voorgelezen door de wettige lakel. Hij zegt alleen maar: deze onze zoon was verloren en is gevonden, hij heeft de proclamatie allang begrepen, en hij weet het adres van de overheid. K. S.

•• De dure „kerkorde“

Enige weken geleden publiceerden we de vragen, die in betrekking tot de exorbitant hoge financiële lasten, door de Hervormde Synode op de gemeenten gelegd, aan deze synode gesteld waren. Bij die posten was er één, waarvan ik het cijfer niet goed lezen kon. Vriendelijke hand zond mij daarover een mededeling. Post 11 van de synodale begroting voor 1952 luidt:

Kosten van representatie van
a. de præsides der generale synode f 25.00.—
b. de assessors der generale synode - 500.—
f 3000.—

Onze briefschrijver spreekt van een „hervormd synodocratisch geldsysteem“. Het zal sommige bladen iets goeds kunnen leren, dat deze briefschrijver zich bedient van het woord „synodocratisch“ (m.l. terecht, en zonder enige belediging, want het woord geeft typering van een welbewust gekozen systeem), doch dat hij niet behoort tot een of andere „vrijgemaakte“ kerk.

Er zijn er, die verwachten, dat dit systeem de Hervormde Kerk uitteen zal doen vallen. K. S.

•• Conferentie van diakenen in Gelderland en Overijssel

(Secr. G. ter Horst, Markt 21, Enschede.)

Het Comité van Voorbereiding verzocht me even te attenderen op de Prov. Conferentie van diakenen der Geref. Kerken in Gelderland en Overijssel, op Woensdag 9 April 1952, te Zwolle, in „Elgen Gebouw, Badhuiswal. Aanvang: half elf. Men wordt vriendelijk uitgenodigd tot bijwoning deser voorjaarsconferentie. De D. Vreugdenhil van Zwolle hoopt het onderwerp te behandelen: „Diaconale taak ten opzichte van werkloosheid“, — een zeer actueel onderwerp. Wil men op de hoogte blijven van de principiële belichting van de vraagstukken van onze tijd, dan moet men ook deze conferentie bijwonen. In de middagpauze een koffietafel. Wie deelnemen wil, geve aan de secretaris van de regeringscommissie, hr. A. Lengkeek, Willemsvaart 16 te Zwolle, vóór 1 April op met hoeveel personen hij denkt te komen. Eventuele vragen of voorstellen voor de conferentie worden gaarne ook vóór 1 April ingewacht bij de secretaris van het voorber. comité: G. ter Horst, Markt 21, Enschede.

Comité van voorbereiding is: A. Veltman, Kampen, voorz.; G. ter Horst, Enschede, secr.; G. J. Brink, Zwolle, Penningm.; J. Boerma, Arnhem, Assessor; H. de Beer, Ermelo; J. van der Velde, Mariënberg.

Regelingscommissie te Zwolle: A. Lengkeek, Secr., Willemsvaart 16; W. Becking, J. Broekroetofs, P. Logt.

Het agendum vermeldt voorts: Opening door de voorz., de Heer A. Veltman te Kampen; Notulen; Behandeling ingekomen stukken, ingekomen voorstellen en gestelde

vragen. Voorts de verkiezing van 2 leden voor het comité van voorbereiding der prov. conferenties door diakenen uit de betrokken classes.

Aftredend zijn: voor de classis Zwolle: de heer G. J. Brink te Zwolle; voor de classis Hardenberg: de Heer J. v. d. Velde te Mariënberg.

De verkiezing kan ook eerder, door de diakenen uit de betrokken classes geschieden, in dat geval wordt hiervan mededeling gedaan op de conferentie.

Beste wensen van de Redactie.

K. S.

•• Brochures de Bondt-Weggemans II

3. In I, 10 wordt beweerd, dat men niet moet denken, dat „de synode“ van twee gelijkwaardige beschouwingen éne uitgebannen heeft.

Nu, dat is zo.

Maar dan wordt vervolgd:

„De Synode heeft alleen voorstellingen, die strijdig zijn met het Woord van God en met onze Belijdenis, afgewezen“.

En dát is niet zo.

Want ze heeft in haar kromme handel met de toenmalige cand. Schilder — dr. Masselink heeft het nog pas opgehaald — beweerd, dat de sacramenten „inwendige aanwezige genade verzegelen“.

Daarmee wees ze Helenius de Cock af, Kampen's eerste dogmaticus. Dat was dom — want de man wist veel, en wist de kwesties, in geding tegen Kuyper, beter dan dr. A. Kuyper. En nu wou ze Kampen's vierde dogmaticus dwingen, ook zelf De Cock te veroordelen.

Maar met het één en het ander wees ze meteen de Catechismus af, die leert, dat de sacramenten de beloften verzegelen. Groshelde's wel als „argument“ opgeworpen bewering, dat „belofte“ meermalen „beloofde zaak“ betekent, gaat hier niet op; want de auteurs van de Catechismus bedoelen in dit verband niet de beloofde zaak, doch het „diploma“, waar de belofte op geschreven staat. Hetgeen door ons uitvoerig aangetoond is.

Het is dus waar, dat de synode niet van twee gelijkwaardige beschouwingen éne heeft uitgebannen.

Want ze heeft van twee ongelijkwaardige beschouwingen de kwade gekozen, en de goede uitgebannen. Ze heeft de Catechismus afgewezen. En daarom Greijdanus, die terecht klaagde, dat de heren de gereformeerde sacramentsleer niet kenden. Wat sindsdien klaar als de dag gebleken is, behalve dan aan de te Kampen gestichte V.U.-dépendance. Ze zijn daar nog niet tot de wetenschappelijke ernst teruggekeerd. Ze mógen niet. K. S.

•• Canisiusbijbel

In de 3e druk van mijn „Openbaring van Johannes en het Sociale Leven“ is een monogram opgenomen, waarmee de antichrist vroeger werd aangeduid. Het was zó samengesteld: de griekse letters X (d.w.z. CH) en P (d.w.z. onze letter R), die te samen een aanduiding zijn van CHR(istus), waren inéengestrengeld (zoals wij nog op zegelringen vaak doen), en dan was daar doorheen een —————> getrokken. Een streep, CHR(istus) was doorgestreep. Let er op, dat dit een pijl is, aan één kant de scherpe punt.

Nu schrijft een lezer me, dat de (roomse) Canisiusbijbel hetzelfde teken heeft. En hij vraagt: hoe kan dat nu?

Ik geloof, dat de lezer zich vergist. De pijl is bij de Canisiusbijbel verdwenen. Wel is er een dwarsstreep, maar die is naar beide kanten gelijk afgesloten. Niet zó:

Maar zó: —————> Want de Roomsen konden het niet laten een kruisfiguur te tekenen. De dwarse balk is dan die streep —————> En de opgaande is het rechte been van de griekse P. M.a.w. niet: Christus doorgestreep. Maar: Christus gekruisigd. K. S.

•• Orgel-offer

Nog vóór de post nieuwe girobiljetten aan kon voeren, waren er alweer enkelen op het appél. „Een Reformatie-lezer“, die zich — ten onrechte, geloof ik — als „een onbeduidend klein boertje uit Gelderlands Achterhoek“ aandienende, zond een fijne brief, inhoudende f3.—. Toen

Onze bijbelcursus (I)

In het ziekenhuis te Ngabang werkt een ziekenoppasser, die geen 6 jaar Lager Onderwijs heeft genoten. Om dat nu wat aan te vullen, zodat hij toch straks in Pontianak verder kan leren, hebben we hem nog wat rekenen en zo bijgebracht. Aan het eind van zo'n les kregen we een gesprek over de godsdienst en dat werd het begin van een wekelijks bijeenkomst, eerst in het huis van de zusters, later in het huis van de dokter. Daar komen bijeen een drietal Nederlanders en een aantal (variërend van 2 tot 18, maar de laatste tijd gemiddeld boven de tien) Daja's, die, óf hier wonen, óf tijdelijk ter verpleging zijn opgenomen.

Wanneer de vaste kern er alleen is, dan gaan we verder met de Bijbelse Geschiedenis; wanneer er vreemden bij zijn, dan geven we in één of twee, en een enkele keer in drie „lessen“ een verhaal, dat de hoofdzaken van ons geloof bevat. De vertellingen duren meestal drie kwartier en we besluiten de bijeenkomst met het zingen van een paar liederen, die we in de maleise bundel vonden.

Die avonden zijn heel gezellig ook. Daja's zitten graag op de grond en met het oog op het gering aantal beschikbare stoelen komt dat goed uit. Soms, is

het vuur van het vertellen of zingen, schuif ik bij hen neer, wat altijd de lachlust opwekt, omdat ik dat nu eenmaal niet goed kan.

Soms zijn er vrouwen en meisjes bij, ja zelfs baby's worden wel meegenomen.

Ik kan natuurlijk niet zo'n hele vertelling van drie kwartier weergeven, dat hoeft ook niet, maar ik wil de wel, dat u eens zien kon, hoe de ogen van die mensen oplichten, wanneer het hun duidelijk wordt, dat er een Borg is gegeven. Soms denk ik onder het vertellen wel eens, dat ze zo blij kijken, omdat het een verhaal is, dat „mooi“ afloopt: het stelt de hemel in het uitzicht, nietwaar? Maar dat zou toch niet goed zijn. Ik bedoel dit: Wanneer we aan kinderen een verhaal vertellen, dat goed afloopt, dan kijken ze ook opgelucht, ook al treft hen die geschiedenis zelf niet; maar ze hebben het zich zo sterk ingedacht. Het was echter maar een verhaal.

Daarom probeer ik hen ervan te doordringen, dat DEZE geschiedenis hen zelf aangaat en, als om hen te waarschuwen, als om hen op de proef te stellen, laat ik zo duidelijk mogelijk zien, dat de gelovigen in deze wereld verdrukking zullen hebben te lijden, een kruis zullen hebben te dragen.

Maar vaak mogen we opmerken, hetzij uit een vraag, soms ook uit een gesprek naderhand met een van hen afzonderlijk, dat er enig begrip is van zonde, van het hopeloze, dat WIJ geen ontkoming van de straf konden uitdenken, van dankbaarheid, dat God een WEG heeft aangewezen.

Zo valt het mij ook steeds weer op, dat „wonderen“ zo grif worden aanvaard.

Ik vreesde weer, dat dat een verschijnsel was, wat we ook bij kleine kinderen opmerken, die nog in hun sprookjesjaren leven. Maar toen ik er eens naar polste, kreeg ik ten antwoord: „Van God moeten we die wonderen toch kunnen verwachten?“ Het Balantian heeft niet eens een woord voor wonder. Het Maleis ook niet, maar dat gebruikt een Arabisch woord: „Adjaib“. Toen ik dat nu eens in het Balantian nodig had, vertolkte mijn vriend Nani dat met „rabih tingi“, dat „hoger“ betekent. Toen werd het me duidelijk gemaakt: Van God kunnen we alleen het „rabih tingi“ het „wonder“ verwachten. Zegt de Schrift ook niet: „Mijn gedachten zijn hoger dan uw gedachten“? Toen las ik die tekst eens voor en het antwoord was: Ja, zie je wel. — Ik wijs hier op, omdat voor velen in Europa wonderen zaken zijn, die men wilde „verklaren“ of hoogstens „wonderlijk“ wilde noemen. In een geestgesteldheid als van deze Daja's zal dat niet zo spoedig gebeuren. Zij aanvaarden het wonder als een teken, dat Jezus door God de Vader is gezonden.

or het comité
door diakenen
de heer G. J.
erg: de Heer
akenen uit de
wordt hiervan
K. S.

ggemans

moet denken,
beschouwingen

le strijdig zijn
lidenis, afge-
met de toen-
het nog pas
in „inwendige

Kampen's eer-
nien wist veel,
er, beter dan
de dogmaticus
te meteen de
en de beloften
opgeworpen
de zaak" be-
van de Cate-
beloofde zaak,
chreven staat.

i twee gelijk-
innen.
e beschouwin-
nen. Ze heeft
relijdanus, die
meerde sacra-
ar als de dag
open gestichte
tot de weten-
niet. K. S.

i Johannes en
men, waarmee
was zo samen-
P (d.w.z. onze
ng zijn van
wij nog op
loorheen een
CHR(istus)
n pijn is, aan

Canistusbijbel
kan dat nu?
pijn is bij de
rastreep, maar
ten. Niet zo;
Want de
krusfiguur
die streep
rechte been
doorgestrept.
K. S.

n kon voeren,
n Reformatie-
— als „een
Achterhoek"
e f.3.— Toen

etzij uit een
o is van zon-
atkomst van
baarheid, dat
„wonderen"

usel was, wat
e nog in hun
naar pols-
moeten we die
et Balantian
Het Maleis
bisch woord:
lantian nodig
„rabihi tingi",
duidelijk ge-
„rabihi tingi"
ift ook niet:
gedachten"?
ntwoord was:
voor velen in
n wilde „ver-
e noemen. In
s zal dat niet
t wonder als
is gezonden.

ik hem opende, was er een ander man in de buurt, uit
A., die direct in zijn beurs groep, en f 2.50 op tafel lei.
En dan was er een derde, de vrouwelijke helft van het
echtbaar R. en J. uit H., die een brief stuurde met f 10.—
Allesmaal vóór de Dinsdagmorgen: zómaar f 15.50.

Daarna de Dinsdagmorgen: de post. Tegelijk kwam
binnen voor f 33.50. Donors waren: P. W. L. te A. f 5.—;
G. v. d. B. te A.-Z. f 5.—; D. W. L. M. te N. f 10.— („de
monopleurische contacten tussen dominé en organist
hebben een einde, aanvoegende wijs", waarop ik graag
mijn „dat-zij-zo" zeg); J. S. te A.-C. f 2.50 („niet op de
pot gekocht, maar een wissel getrokken op ons allen");
G. B. te E. f 2.50; J. M. te R. f 1.50 („wat het gorgelen
is voor keelpatiënten, is het orgelen voor theol. studen-
ten", de motor moet er wezen, maar de gangmaker ook);
R. H. te G. f 2.— („après moi la musique, hij komt ni-
niet zo vaak meer in Kampen, als vroeger); giro nr 29
f 5.—. Leuke collectie-met-aphorismen op de vroege
morgen.

En dan de Woensdag: zómaar f 61.50. Apporteurs wa-
ren dr P. B. te U. f 5.—; Q. te R. („ut desint vires, tamen
est laudanda voluntas") f 1.—; A. B. G. te Z.-H. f 10.—;
v. d. B. (als ik goed lees) te C. a. d. L. f 2.50; R. te
R.-O. f 1.—; J. H. B. te A.-Z. f 1.—; J. K. te E. f 1.—;
C. J. te R. te D. f 2.—; J. R. te M. f 1.—; fam. de G. te
K. f 7.50; P. G. te R.-C. f 2.—; D. J. v. W. te V. f 1.—;
J. K. Z. te G. („stuur per expres, voor orgel K. S., idee
niet kwaad, gemeenten ten baat", waarbij te bedenken
is dat K. S. betekent: Kamper School) f 1.—; A. J. L.
te R. (met troostwoord inzake bedelcapaciteit) f 2.50.
Dat is nog eens „frisse-morgen-zeggen".

Ook de Donderdag begon alzo te groeten. Inéens f 20.50.
Nu waren er A. d. M. te S. („t kan ook A. d. H. zijn,
maar de beginletter lijkt precies op de eerste van de
straatnaam, en die begint zeker met een M.) f 2.50;
H. D. v. H. te O. f 1.— (met goede herinneringen aan

21-9-41); H. A. K. te A. (een „druppeltje melk", rotter-
damse beeldspraak) f 1.—; „van Sr en Jr" te A. (bijlet
nr 34, schone coöperatie) f 2.50; Joh. de B. te U. f 1.50;
J. R. M. te B. f 2.— (met wens van vrede, die doet dan-
ken); C. M. A. d. G. te R.-N. f 10.—.

De Vrijdag hield de vaart erin: f 33.— per ochtend-
post. Van H. K. te R.-N. f 2.50; van „Vader en zoon" te
R. f 2.— (met rijmpje: K. S. heeft schulden, wel 2000
gulden. Dat konden we niet dulden, weshalve we een
girobiljet invulden, ten bedrage van 2 gulden); van G. v.
O. te U. f 10.—; door R. te R. (bijlet nr 56) f 3.50; van
A. J. R. te Z. f 5.—; van Mr E. J. G. te S. f 2.50; van
G. H. B. te A.-Z. f 5.— (ook „ter bevordering van wat
kinderlijke vreugde", — een tijdsbehoefte); E. H. W. te
L. f 2.50.

En de Zaterdag bracht een vrolijke week-end-stemming.
Per ochtendpost f 57.50. Een hartelijke brief uit Zwolle,
met, tevens als uiting van blijdschap om „broederlijke
hulp inzake Zwolle en Krallingen", waarvoor ik heel dank-
baar ben, van vader en zoon v. d. B. f 2.—; en voorts
per giro: ook al uit Zwolle van een muzikaal man C. G.
L. aldaar f 25.— (Zwolle herademt weer); „van N. N." te
A. (en omgeving, bijlet nr 54) f 7.50; van C. de G. te
„s-Gr. f 2.50; van N. N. te U. (bijlet nr 80) f 2.—;
van J. K. te H. f 2.50; onder giro nr 31 (uit G.) f 10.—;
van J. M. te R.-N. f 5.— (met verzoek ook eens aan
R.-C. te denken, als ik nog eens zo'n koopje weet, wat
beloofd wordt, maar ik heb zelf jaren gewacht.....); van
C. v. A. te U. f 1.—; en daarmee is het dan afgelopen
voor deze week.

Dat maakt dus in één week f 221.50. Het gaat goed.
Stand van verleden week f 368.—. Stand voor het ogen-
blik (Zaterdagmorgen) dus f 368.— + f 221.50 = f 589.50.
Ik heb het weer eens ouderwets goed.

Het hartelijke groot, K. SCHILDER, Giro 127278. Op
het bijlet s.v.p.: „voor orgel aula".

Dr PAUL TOURNIER,

VAKWETENSCHAP EN PRACTIJK

Christelijke geneeskunst en Buchman-beweging (V)

In de boeken van Tournier lezen we herhaaldelijk,
dat hij met zijn patiënten bidt.

Zolets doet sympathiek aan; hoewel het iemand,
die wel eens wat meer van nabij heeft kennis ge-
maakt met de z.g. „genezingen"-op-het-gebed even
kopschuw maakt.

Nu heb ik van zulk een bidden met de duidelijke
bedoeling, om direct of kort daarna een genezing
te bewerkstelligen, in deze boeken van Tournier niets
gevonden.

Tournier bericht verschillende malen, dat hij met
zijn patiënten, of met hun familie bidt. Maar meer
als besluit van wat hij met zijn patiënt heeft
meegemaakt. Ik noem b.v. „Edmée". Hij vermeldt
van haar: „Edmée had geleerd weer helemaal eerlijk
tegenover zichzelf te zijn. Zij had de bekentenis van
vele verkeerde dingen neergeschreven; van verge-
ving, die zij moest vragen; van leugens, die zij moest
bekennen; van angst, die zij moest loslaten; van ver-
zoening, die zij moest zoeken. Zij bleek een heldere
kijk op de diepere oorzaken van haar ziekte te heb-
ben. Tenslotte kwam zij tot het besluit haar leven
aan Christus over te geven en voortaan Gods wil te
zoeken in plaats van haar eigen wil. Ons gesprek
eindigde met gebed."

Een ander geval is dat van „Marcel". Marcel was
stervende en reeds buiten kennis. Tournier zat in de
familiekring, die de dood afwachtte. Hij zegt: „Wij
hadden allen dezelfde gedachte: „hij lijdt eigenlijk
niet meer; het leven tracht zich alleen nog maar te
handhaven. Ik had — zo zegt Tournier verder —
in deze familiekring nooit ernstig over mijn levens-
opvatting gesproken. Ik had, geloof ik, nooit met
hen over God gesproken. Maar in deze uren, die zich
rekten, kon ik de dood zo niet afwachten en daarbij
mijn geloof in mijzelf opgesloten houden. Ik besepte

ook, dat er niet veel woorden nodig waren..... Maar
hoe? — Enige ogenblikken daarna besepte ik, dat er
niet over God gesproken behoefde te worden, maar
eenvoudig gebeden. Weer verliepen enige minuten en
ik had de indruk, dat dit gebed komen zou, zonder
dat het van mij uitging. Nogmaals was het een lange
tijd stil en toen zei mijn vrouw zachtjes: „wij moes-
ten eigenlijk bidden". Een ogenblik later zei ik enkel:
„wilt u, dat ik het doe?" Het werd een stille over-
peinzing, een ernstige inkeer. Ik stamelde enige
woorden tot mijn God, die in ons midden was, bij de
stervende, zijn familie en zijn dokter".

Zo zou ik meer gevallen kunnen noemen.
We zien hier dus niet het bidden, ingeschakeld in
een bepaalde manier van ziekenbehandeling; we zien
hier een bidden, een willen spreken tot God, omdat
men er toe gedrongen wordt; omdat men haast niet
anders meer kan. Terwijl Tournier het dan ook doet
en zich niet schaamt,..... wat wij zo vaak doen!
Zeker, ik zie de Buchman-sfeer niet over 't hoofd,
die uit deze beide verhalen (en ook uit andere) duide-
lijk spreekt. Ik geloof ook, dat Tournier zich ten
deze rechten moest naar de Heideb. Cat., vraag en
antw. 117: „wat behoort tot zulk een gebed, dat God
aangenaam is en van Hem verhoord wordt?" Alleen
maar, laat ons niet te hard zijn in onze kritiek op
Tournier; wij, die het er, als het betreft het uitkomen
en „opkomen voor de Naam en de eer van Christus
op alle terrein des levens" vaak zo hopeloos voor laten
zitten..... Uit valse schaamte! Tournier schaamt
zich in ieder geval het belijden van de Naam van
Christus (zo als hij Hem, eigenwillig vertekend, ziet)
niet!

Dat Tournier de biecht niet veroordeelt, maar

daar een voorstander van is, is haast vanzelfspre-
kend. Ten eerste vanwege zijn Buchmannianisme;
immers de biecht is te zien als een vorm van het
„delen"; van het „elkaar de misdaden belijden".
Maar ten tweede waardeert Tournier de biecht vooral
ook om haar psychotherapeutische waarde. Voor ver-
schillende patiënten heeft het zich-eens-uit-kunnen-
spreken reeds een belangrijke verbetering ten gevol-
ge. In vakterm spreekt men dan van „psycho-cathar-
sis"; wat populair zouden we kunnen spreken van de
goede uitwerking, die het op een patiënt heeft, als
hij „zijn hart eens tegenover een ander kan luchten".

Hiervoor moet dikwijls een sterke weerstand over-
wonnen worden; want dat „luchten van zijn hart"
betekent vaak, dat men schuld heeft te belijden over
wat men verkeerd heeft gedaan; dat men zijn „zonden
opblijft"; en dat valt een mens niet altijd even ge-
makkelijk. Daarvoor moet men iets overwinnen; een
„iets", dat Freud heeft aangeduid als de „censuur".
Tournier zegt hiervan: „Wanneer men de zaak goed
beschouwt, bemerkt men, dat er in werkelijkheid
twee „censuren" zijn. De ene, waarop de psychoana-
lyse het licht laat vallen, verzet zich er tegen, dat
een bepaalde verdronen herinnering in het veld van
het bewustzijn terugkeert; de andere verzet zich te-
gen het opbiechten van die herinnering aan een derde.
Freud zelf heeft, naar het mij voorkomt, op die dub-
bele censuur gezinspeeld, toen hij sprak van „niet-
gekende" en „niet-erkende" motieven. De eerste
censuur is oorzaak van die wonderlijke leem-
ten, die wij dikwijls in de ziektegeschiedenis-
sen van onze patiënten constateren, wanneer
zij in alle oprechtheid uiterst belangrijke feiten
in hun leven vergeten zijn. Maar de echte bevrijding
komt alleen bij de overwinning van de tweede cen-
suur, bij de schuldbelijdenis. Er is trouwens een nauw
verband tussen deze twee censuren. Zodra een mens
de moed vindt om tegenover een ander alles wat in
zijn bewustzijn leeft op te biechten, ziet hij andere
herinneringen opdoemen, die er uit verbannen waren.
Als men geregeld stil voor God is en begane fouten
biecht, bereikt men zo, dat het veld van het bewust-
zijn voortdurend uitgebreid wordt. Men weet, dat
volgens de opvattingen van Freud juist deze uitbrei-
ding de grondslag vormt voor de behandeling van
zenuwpatiënten." (R.T. 243/244).

Veel neurotici zijn dat geworden, omdat zij als kind
geschokt zijn geworden in hun zenuwleven. Met in-
stemming (want hier zit géén Buchmannianisme
achter, maar hier constateert Tournier feiten!) citeer ik dit van hem: „De psychoanalytici hebben de
tallose psychische catastrofes aan het licht ge-
bracht die in onze dagen in de kerkse gezinnen voor-
komen en die te wijten zijn aan het godsdienstig, moe-
reel en sociaal formalisme. Terwille van de waarheid
en ook van de Kerk, die ik liefheb, moet ik mijn stem
bij de hunne voegen. Ongetwijfeld zijn het de „be-
langstellende" gezinnen waar men de meeste neuro-
tici aantreft. Ik zou daar treffende voorbeelden van
kunnen geven. Ik heb de aantekeningen van een vijf-
tiental typische gevallen voor mij liggen. Patiënten
wier vader of moeder in de kerk of in de maatschap-
pij in aanzien waren, maar wier persoonlijk leven,
dat voor hun kind een open boek is, in flagrante
strijd was met hetgeen men van hen verwacht zou
hebben. In vele gevallen vindt men hetzelfde schema
terug: godsdienstig formalisme van de vader, maatschap-
pelijk formalisme van de moeder, dat wil zeggen
de vrees voor „wat de mensen er van zullen zeggen"
die alles beheerst en de ziel doodt. Men kan begrip-
pen welk een morele schok zulke kinderen ondergaan
en in welk een ontreddeering ze geraken door zo'n op-
voeding die hun zieleleven voorgoed vergiftigt. Men
kan begrijpen, dat ze het geloof verliezen. Eén van
mijn patiënten heeft mij eens bekend, dat ze een
wrok had tegen haar vader, een streng-kerkelijk man,

En zo bedoelde de Heiland het ook.

We vertelden een keer de geschiedenis van de Syro-
phoenische vrouw, die, zoals u weet, de discipelen
nogal „zeurderig" vonden. De Heere Jezus zei nog
niets. Hij wachtte af, bad misschien wel Zijn Vader,
of Hij hier helpen moest of niet. Dat antwoord kwam.
Door de mond van die vrouw, die Hem „Zone Davids"
noemt. Daarmee doet zij een beroep op des Heilands
afstamming, duidelijker gezegd: ze herinnert de Heere
er aan, dat Hij de BELOOFDE is. En daarmee sprak
ze haar GELOOFSbelijdenis uit. Daarmee toonde ze
een dochter ABRAHAM'S te wezen, in wie alle ge-
slachten der aarde gezegend zouden worden. En dan
zegt de Heere Jezus ook: „Om dit woord, ga heen".

Moelijk voor de Daj's? Ze vonden het prachtig.
Met hun oosterse gevoel voor woordspelingen en „ver-
borgenheden" hadden ze dit dóór en vonden, ik zeg
het met eerbied, dat die vrouw de Heere Jezus als
het ware in Zijn eigen woorden gevangen had. En is
dit niet een kenmerk voor alle Woord Gods, dat onze
geleerde mensen „masjaal" noemen? Het maakt, dat
een hoorder van het Woord óf zich afkeert en zegt:
„Onzin", óf zich tot de Heiland wendt en vraagt: „Ver-
klaar mij toch en geef me meer". Zo begrijpen we be-
ter de uitdrukking: het Woord is een TWEE-snijdend
zwaard.

Weet ge wat ik fijn vind? In het Balantian en het
Lara hebben ze twee woorden voor „ziel". Met het ene

bedoelen ze dat van ons, waarvan we belijden, dat het
terstond na onze dood met de Heiland verenigd wordt
en met het andere woord bedoelen ze het „leven". De
woorden van de Heere Jezus uit Marcus 8: 35—38
zijn dan ook duidelijk te maken. Zo hebben de men-
sen van Balantian en Pantu ook twee woorden voor
horen. In hun taal kan ik zeggen: „Wie oren heeft
om geluid op te vangen, die moet op mer-
ken".

Een enkele maal werd me toegevoegd: „Ik geloof,
wat U verteld hebt, hoe moet ik nu doen?" Ik meen-
de, dat hier de vraag van de stokbewaarder achter
zat, maar bij dóórpraten bleek me, dat deze man „bij
ons gerekend wilde worden". We hebben toen over de
doop en over de Kerk gesproken en, vertrouwend in
de leiding onzer Kerken door de Koning der Kerk,
hem verwezen naar de mogelijkheid, dat ook voor
hem de dag kan komen, waarop hij gedoopt zou mo-
gen worden. Maar toch dachten we even aan de ge-
schiedenissen van Cornelius, van de Moorman en van
de stokbewaarder, die onmiddellijk het sacrament toe-
bedeeld kregen. Ook hieruit zien we weer, hoe nodig
het is, dat er velen komen. In mijn gedachten zie
ik een paar zendelingen het Evangelie verkondigen
en al hun hier aanwezige broeders en zusters, een
ieder in zijn werk en op zijn plaats bezig hun licht te
laten schijnen voor de mensen, onder wie de zende-
lingen prediken. Welke predikant in het vaderland

zou niet verheugd wezen, indien zijn gemeenteleden
het door hem gesproken woord bekrachtigden door
hun gesprek, hun onderricht, hun gedrag, hun hulp
aan anderen? Hoeveel evangelisatiewerk in onze Ker-
ken strandde niet, omdat de gemeente haar predikant
niet steunde?

Ik weet, dat ik hier iets zeg, waar jonge mensen
zich niet zo vaak mee bemoeien, maar dan is het juist
goed, als men eens hierover nadenkt. Ga maar eens
vragen aan de leider van uw jeugdvereniging of aan
uw predikant, hoe men die heren helpen kan. Dan
zult u zien, hoe rijk het gemeentelven wezen kan.

Ik babbel in deze stukjes maar zo wat en ik vind
het erg moeilijk om door zo'n dorre schrijfmachine
heen in uw hart een beetje van onze vreugde te laten
gevoelen, zó, dat ge zegt: ik wou dat ik helpen kon.
Weet ge, als jonge mensen dat gevoel krijgen, dan
willen ze ook meteen naar één of ander ver land, liefst
zo wild mogelijk, om daar als 'n onversaagde held(in)
te gaan werken. Maar zulke dappere dingen zijn heus
niet nodig. Voorlopig maar trouw leren, ook uit de
Bijbel en je catechismus, dan zal ik later nog wel iets
van je vragen.

Tot de volgende keer.

Ngabang, Dec. '51.

J. P. MOERKOERT.